

Uppdrag: 15U28913

Titel på rapport Studenternas IP, Uppsala, Kulturmiljöutredning

Status på rapport: Slutlig version

Datum 1 juli 2016

Beställare Uppsala kommun, Sport- och rekreationsfastigheter AB

Kontaktperson Johan Quarfordt

Konsult: Bjerking AB

Uppdragsansvarig: Johan Dellbeck

Handläggare: Saara Gröhn, Evelina Regenius-Jouper

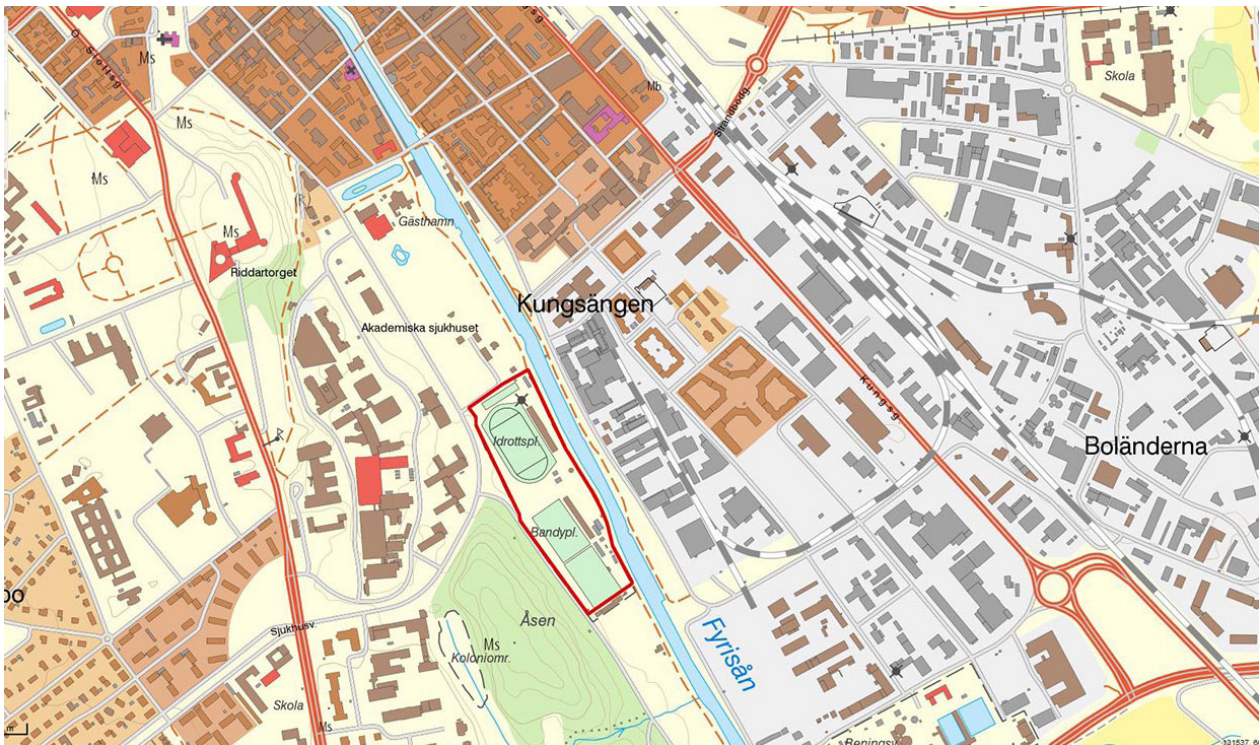
Kvalitetsgranskare: Johan Dellbeck

Författare: Saara Gröhn, Evelina Regenius-Jouper, Johan Dellbeck

Bjerking AB
Strandbodgatan 1
Box 1351
751 43 Uppsala

Innehållsförteckning

Inledning	5
Omfattning	5
Syfte.....	5
Källmaterial	5
Tidigare Ställningstaganden	5
Gällande planer och skydd	5
Historik.....	8
Planering, uppförande och invigning	8
Utbyggnad, ombyggnad och renovering.....	11
Idrottshistorisk återblick på Studenternas IP.....	12
Karakterisering	14
Kulturhistoriskt värde	14
Traditionsvärde och kontinuitetsvärde	15
Identitetsvärde	15
Miljöskapande värde.....	15
Rekommendationer och riktlinjer	15
Antikvariska synpunkter på framtida hantering av området.....	16
Historiska kartor över området	17
Katalogdel	
1, Östra entrén, 17. Södra entrén, 20. Västra entrén	20
2. Läktare till sommararenan	22
3. Sommararenan, fotbolls- och friidrottsplan	24
4, 21, 23, 28. Kiosker, 5. Garage/förråd	25
6. Vip-tält, 7. Serveringspaviljong, 8. Relitatältet, 9. Kioskvagn	26
10. Läktare till vinterarenan	27
11. Ismaskinhus	28
12. WC-byggnad	29
13. Ismaskingarage och kontor.....	30
14. Cistern, 15 Traktorgarage/förråd, 16. Skridskorum.....	31
18. Vinterarenan med bandyplaner och skridskobana	32
19, 22. Ståplatsläktare	33
24. Hytt, 25. Hinderbana, 26. Kinnarpslogen, 27. Materialgård	34
Källor	35

Karta som visar var Studenternas IP, inramad med röd linje, är belägen.

Inledning

Bjerking AB har av Uppsala kommuns Sport- och Rekreationsfastigheter AB fått i uppdrag att utföra en kulturmiljöutredning av Studenternas idrottsplats i Uppsala. Området har använts för idrott sedan 1909. Arbetet med denna utredning har utförts under perioden november 2015-februari 2016. Fältarbete och arkivstudier har utförts av byggnadsantikvarierna Evelina Regenius-Jouper och Saara Gröhn som även har skrivit det mesta av rapporten. Byggnadsantikvarie Johan Dellbeck har granskat och slutredigerat texten och rapporten.

Omfattning

Byggnadsnämnden i Uppsala beslutade i juli 2011 att påbörja detaljplanläggning som innebär en prövning av möjligheterna att modernisera den nuvarande idrottsanläggningen samt uppföra en ny fotbollsarena. Uppdraget omfattar fastigheterna Kronåsen 1:14 och Kronåsen 2:1 i Uppsala som är föremål för detaljplanen.

Planområdet angränsar till Fyrisån i öster, en parkering och minigolfbana i söder vid Kapområdet, Stadsträdgården i norr samt Sjukhusvägen och Ulleråkersvägen i väster. Den befintliga anläggningen omfattar en sommararena för fotboll och friidrott och en vinterarena med bandyplaner och skridskobana.

Syfte

Uppdragets syfte är att identifiera och bedöma kulturhistoriska värden i området samt sätta in dessa i ett kulturhistoriskt sammanhang. Bedömningen utgår från Raå:s skrift *Kulturhistorisk värdering av bebyggelse* från 2002, den s.k. Unnerbäcksmetoden. Enligt gällande riktlinjer i Översiktsplan 2010 ska siktlinjer och eventuella kulturhistoriska värden bevakas. Planområdet berör ett område av riksintresse för kulturmiljövården. Aspekter på

framtida planering med hänsyn till riksintresset dryftas i kapitlet om rekommendationer och riktlinjer på s. 15 och framåt i denna rapport.

Källmaterial

För arkivstudier har material från ett flertal arkiv i Uppsala gått igenom. Vidare har en genomgång av relevant litteratur utförts. Aron Bergmark har skrivit *Ur Uppsala-idrottens historia* som ingår i serien Uppsala stads historia. Websidan www.digitaltmuseum.se har ett mycket rikt bildmaterial med foton ur idrottsplatsens historia. Originalnegativen finns på Upplandsmuseets arkiv.

Tidigare ställningstaganden

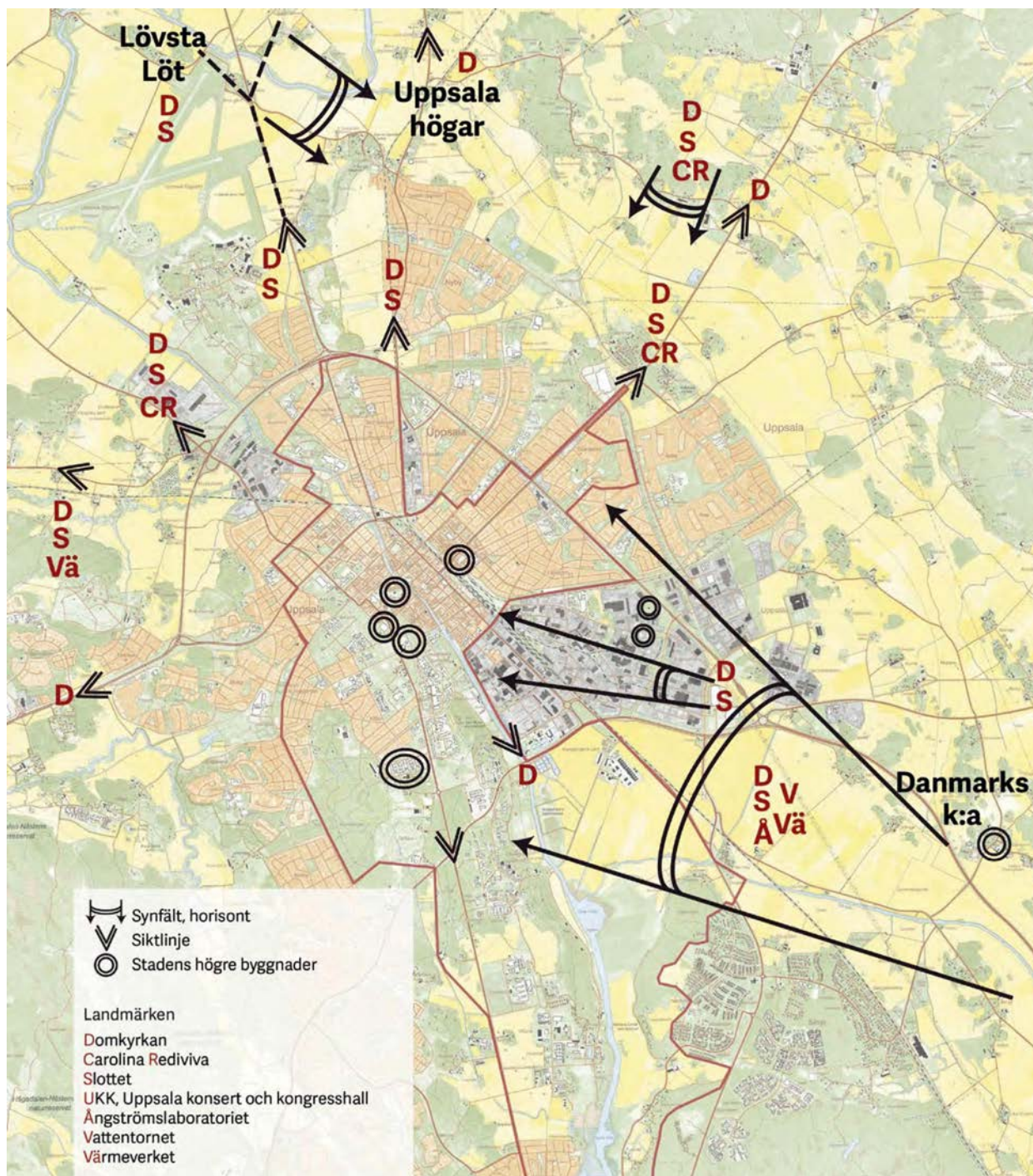
Något Kulturmiljöunderlag har inte tidigare tagits fram för Studenternas IP men området ingår i ett område av riksintresse för kulturmiljövården, C40A Uppsala stad.

Gällande planer och skydd

Detaljplan

De aktuella fastigheterna Kronåsen 1:14 och Kronåsen 2:1 omfattas av detaljplan Spl 0380-P87/19 från 1987. I dagsläget pågår planläggning av området av Uppsala kommun.

I planen från 1987 har områden där idrottsanläggningar är belägna beteckning "Riq – Idrottsområde, särskild miljöhänsyn". I planbeskrivningen finns tillägget: "Sådan förändring får ej vidtas som förvanskar befintliga byggnaders yttre form och allmänna karaktär och ej heller den allmänna karaktären på området i övrigt. Ny bebyggelse skall ges sådan utformning och färg som med hänsyn till landskapsbilden och områdets allmänna karaktär prövas lämplig." Dessutom omges idrottsplatsens gränser av punktprickning, vilket innebär att marken inte får bebyggas. Byggnadshöjden är reglerad i detaljplanen.

Karta ur den fördjupade beskrivningen av riksintresseområdet som länsstyrelsens kulturmiljöenhet tog fram år 2014. Riksintresseområdets avgränsning markeras med en tunn röd linje. Siktlinjer har markerats med V-markeringar. En siktlinje längs Fyrisån mot domkyrkan är markerad strax söder om Studenternas IP.

Översiktsplan 2010

Studenternas IP ingår i det område som i Översiktsplanen benämns "Åstråket-mälarstranden". Enligt översiktsplanen ska Åstråket "värnas och utvecklas som ett attraktivt sammanhängande stråk i hela sin sträckning. Dess sociala och rekreativa värden stärks, med stor hänsyn till befintliga natur- och kulturvärden. Utvecklingen av idrotts- och hamnområdet mellan Islandsbron och Kungsängsleden ska gå mot en centrumnära och lättillgänglig aktivitetspark som

integrerar Stadsträdgården med ett väl sammanhållet område för såväl elitidrott som evenemang och friluftsliv. Studenternas IP ska utvecklas med fortsatt inriktning på elitidrottsverksamhet och Kap-området utvecklas till ett evenemangsområde med stor flexibilitet."

En ny översiktsplan är under utarbetande. En remissversion har getts ut under hösten 2015. Parallellt med översiktsplanarbetet håller kommunen på att ta fram en strategi för innerstaden som en fördjupning av den nya översiktsplanen. Syftet är att bygga innerstadens platser, parker och stråk till en samverkande helhet som bildar stadens vardagsrum och mötesplats. De offentliga rummen ska rymma olika

aktiviteter och ge barn och unga mer plats att vistas, umgås och ta plats i de centrala offentliga rummen. Studenternas Idrottsplats ingår i fördjupningen som en del av årområdet som ska utvecklas med särskilt fokus på ett sjudande stadsliv med idrott och evenemang.

Område av riksintresse för kulturmiljövården, C 40A Uppsala stad

Studenternas Idrottsplats ingår i område av riksintresse för kulturmiljövården, C40A Uppsala stad. Riksintressemotivering lyder:

”Stad starkt präglad av centralmakt, kyrka och lärdomsinstitutioner från medeltid till idag.”

Uttryck för riksintresset är:

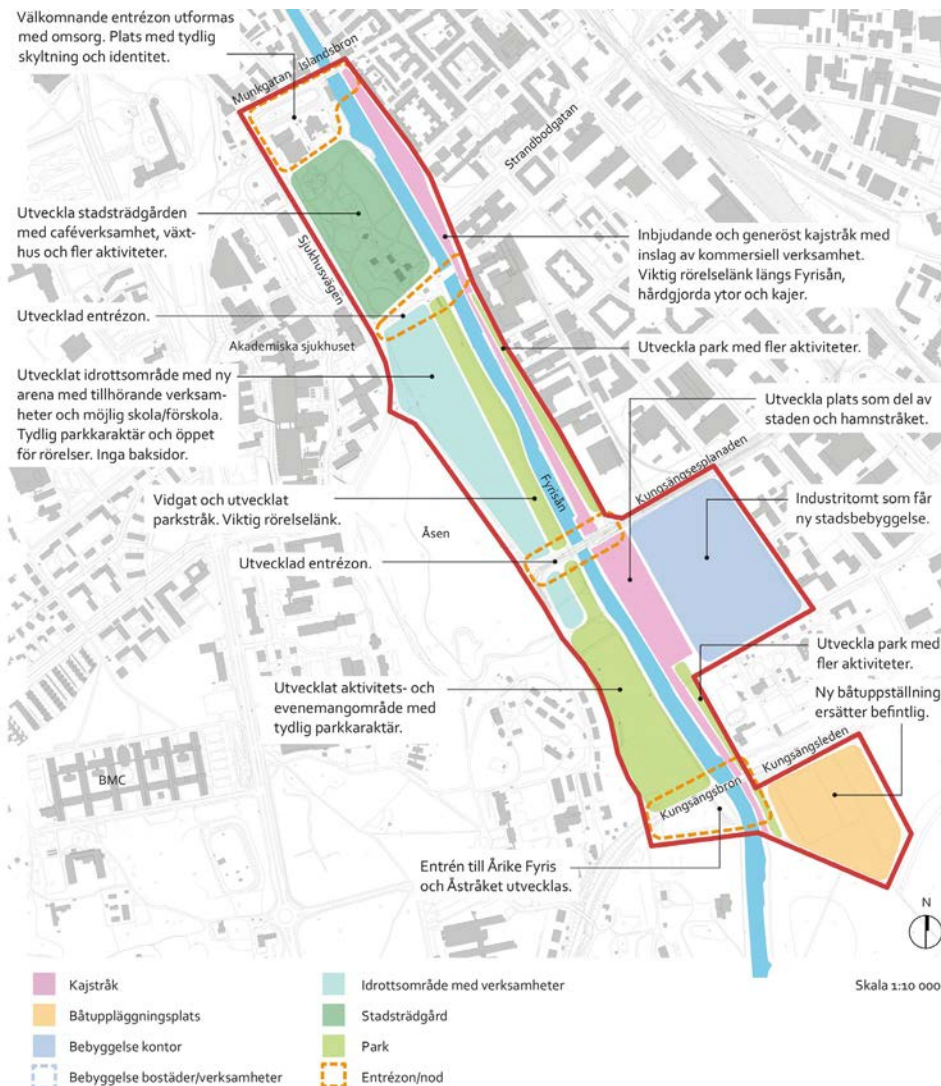
”Centralmaktens, domkyrko- och lärdomsstadens bebyggelse och miljöer från medeltiden fram till idag. Kronogodsens med ängsmarker utmed Fyrisån. Miljöer och offentliga byggnader som hör samman med funktionen som residens-, förvaltnings- och regementsstad från 1600-talet till 1900-talet. Gatumönster med medeltida drag och rester av oregelbundna tomter från tiden före 1643 års reglering, gatunät enligt rutnätsplan med hörnslutet torg och långa raka tillfartsvägar från 1600-talet. Vetenskapshistoriskt intressanta trädgårdsanläggningar och parker från 1600-talet till 1900-talet. Bebyggelse-, kommunikations- och stadsplanstruktur som visar på stadens uppkomst

och utveckling från medeltid till 1900-talet. /...../ Den monumentala bebyggelsens dominans i stadsbilden genom siktlinjer och vyer längs gator, från torgrum och från Fyrisån. Stadens siluett från infarterna och vägar som passerar staden med domkyrkan, slottet och Carolina Rediviva som viktiga landmärken. Gatunamn som anknyter till stadens kulturhistoriska utveckling.”

I den fördjupade beskrivning av Riksintresset som togs fram av länsstyrelsen 2014 framhålls den klassiska Uppsalasilhuetten med slottet och domkyrkan m.fl. byggnader som en viktig del av riksintresset och stadens identitet. På sista sidan i den fördjupade beskrivningen finns en karta som markerar de siktlinjer mot den klassiska uppsalasilhuetten som är viktiga för riksintresset (se s 6). På kartan har en plats på Fyrisån närmast norr om Kungsängsleden markerats med en vinkel som anger siktlinjen in mot domkyrkan och slottet. Mitt i denna linje ligger Studenternas IP och Stadsträdgården.

Program för Södra åstråket

2015 upprättade kommunen ett program för Södra Åstråket i syfte att visa kommunens viljeriktning och mål för en utveckling av området. En arkitektävling hade tidigare anordnats i syfte att visa på hur området ska kunna utvecklas. Tävligen vanns av Fojab arkitekter som har ritat ett förslag till ny fotbollssarena på platsen för Studenternas IP.

Vision för Södra åstråket. Illustration i Planprogram för Södra åstråket, Uppsala kommun 2015.

Historik

Det var i slutet av 1800-talet som den moderna idrotten föddes. Redan 1796 hade Upsala simsällskap grundats och 1874 grundades Uppsala Studentkårs Gymnastiska Förening av Frithiof Holmgren som var en av den svenska idrottsrörelsens tidiga föregångsmän och en oförtröttlig propagandist för nyttan av idrott och fysisk aktivitet. Mot slutet av århundradet hade föreningen breddat sig till att, förutom gymnastik, även ägna sig åt rodd, skridskor, spjutkastning, fotboll och skidåkning.

På 1890-talet och 00-talet grundades de första av de idrottsföreningar som fortfarande är verksamma: IF kamraterna Uppsala grundades 1895 och var således först bland de moderna idrottsföreningarna i staden. IFK Uppsala hade Sveriges bästa bandylag under 1900-talets början. Föreningen blev svenska mästare i bandy 11 gånger mellan åren 1907 och 1920. IF Thor grundades 1897 och hade friidrotts- och cykelträning på "Thorarnas plan" på höjden ovanför Akademiska sjukhuset söder om Uppsala slott. IF Thor inriktades från början på friidrott, men har även gjort sig kända inom skidor och orientering. Upsala idrottsförening, UIF, grundades 1905. Föreningen har gjort sig mest känd inom fotboll och friidrott. IK Sirius bildades 1907. Upsala studenters IF grundades 1909.

Planering, uppförande och invigning

Med idrottens ökade popularitet kring sekelskiftet 1900 blev behovet av en ordentlig idrottsplats och idrottshall trängande. Redan på 1890-talet fördes intensiva diskussioner om en ny idrottsanläggning. Olika förslag till placering skisserades, alltifrån Skolparken intill läroverket och Linnéträdgården till den slutliga placeringen söder om Stadsträdgården. Det var först när Uppsala studentkår bidragit med 80 000 kr som riksdagen också beviljade medel för uppförande av ett gymnastikhus med simhall samt en idrottsplats för utomhusidrott.

Studenternas IP anlades 1909 på sin nuvarande plats. I anslutning till Svandammen på norra sidan

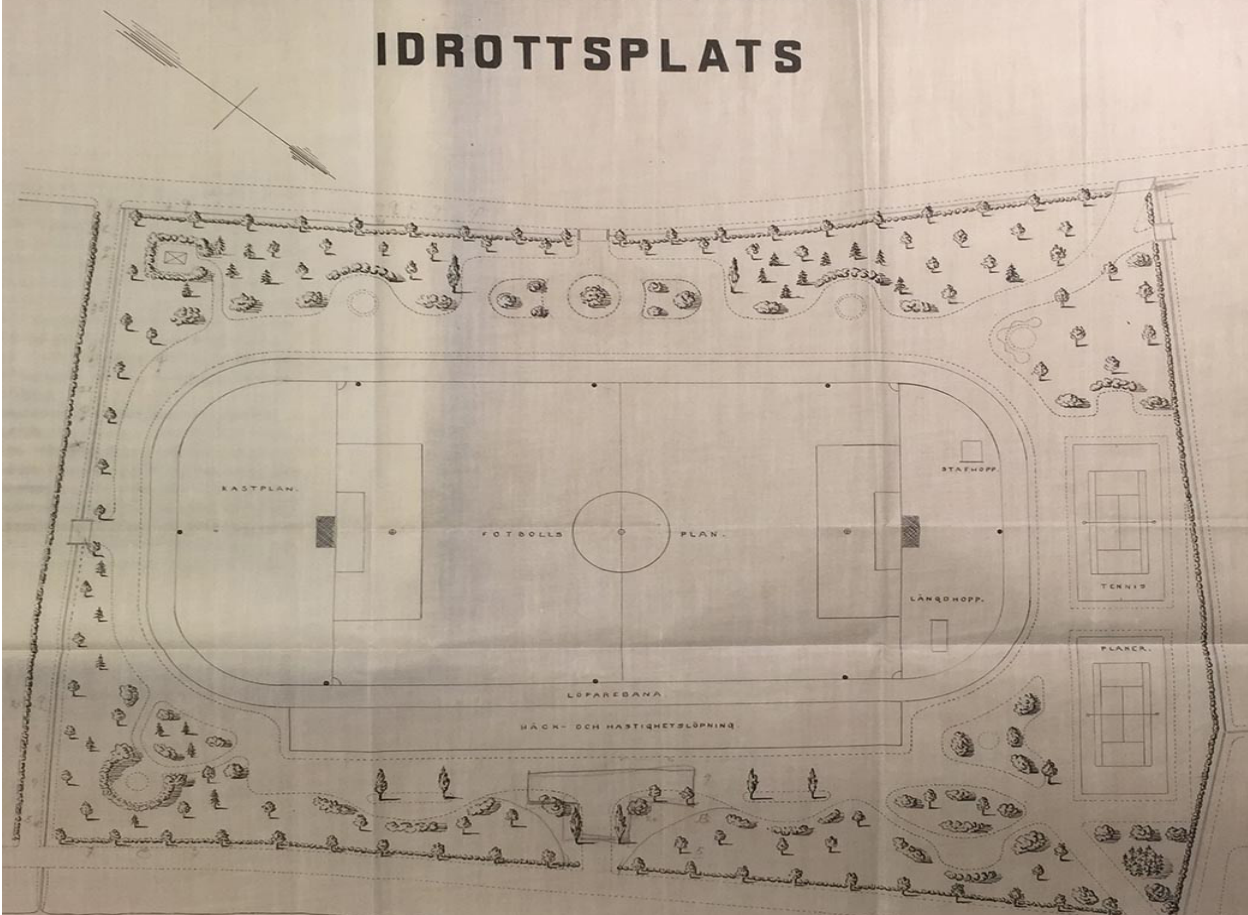
om Stadsträdgården, på det som tidigare hette Slottstegelhagen, byggdes gymnastik- och idrottshallen "Svettis" efter ritningar av arkitekten Ture Stenberg. Idrottsplatsen anlades på den gamla så kallade Slottshumlegården. Marken ägdes av akademien men arrenderades av staden för anläggande av nytt vattenledningsverk. Området väster om ån längs med Fyrisån hade länge varit ett populärt promenadstråk under sommarhalvåret för folk i staden. Serveringsstället Flustret anlades 1842 och trädallén Flustretpromenaden planterades av landshövding von Kraemer i början av 1840-talet. Uppsala trädgårdssällskap bildades 1862 och anlade den park som senare fick namnet Stadsträdgården. Idrottsplatsen fick alltså sin placering i ett område som sedan länge var etablerat som utflyktsmål och ett populärt promenadstråk.

Vid uppförandet av anläggningen delades den nya idrottsplatsen in i en större fotbollsplan med omkringliggande löparbana. På norra kortsidan anlades längdhoppnings- och stavhoppningsgropar, på södra kortsidan en kastplan. På östra långsidan anlades en bana för "häck- och hastighetslöpning". Den stora löparbanan runt den stora planen var ganska smal. Norr om löparbanan fanns två tennisplaner. Studenternas idrottsplats invigdes med en bandymatch den 23 mars 1909. Invigningen av idrottsplatsen innebar ett stort steg framåt för den akademiska och allmänna idrotten efter en viss tid stagnation i utövandet. Ett viktigt förhållande när det gäller Studenternas är att den från början inte reserverades för studenterna, utan att den var öppen för hela stadens befolkning, vilket gagnade idrotten i Uppsala. Idrottsplatsen har alltid varit tätt förknippad med bandyn och i början av 1900-talet spolades is på gräsplan och löparbanor så fort väderleken tillät det på höstarna. Detta gjorde att friidrotten och fotbollen hämmades på våarna när isen låg kvar länge. Idrottsplatsen förvaltades av Uppsala Studenters Idrottsförening fram till 1930 då Uppsala stad bildade en idrottsnämnd som tog över förvaltningen. Idrottsnämndens uppgift var att underhålla och utvidga idrottsplatsen.

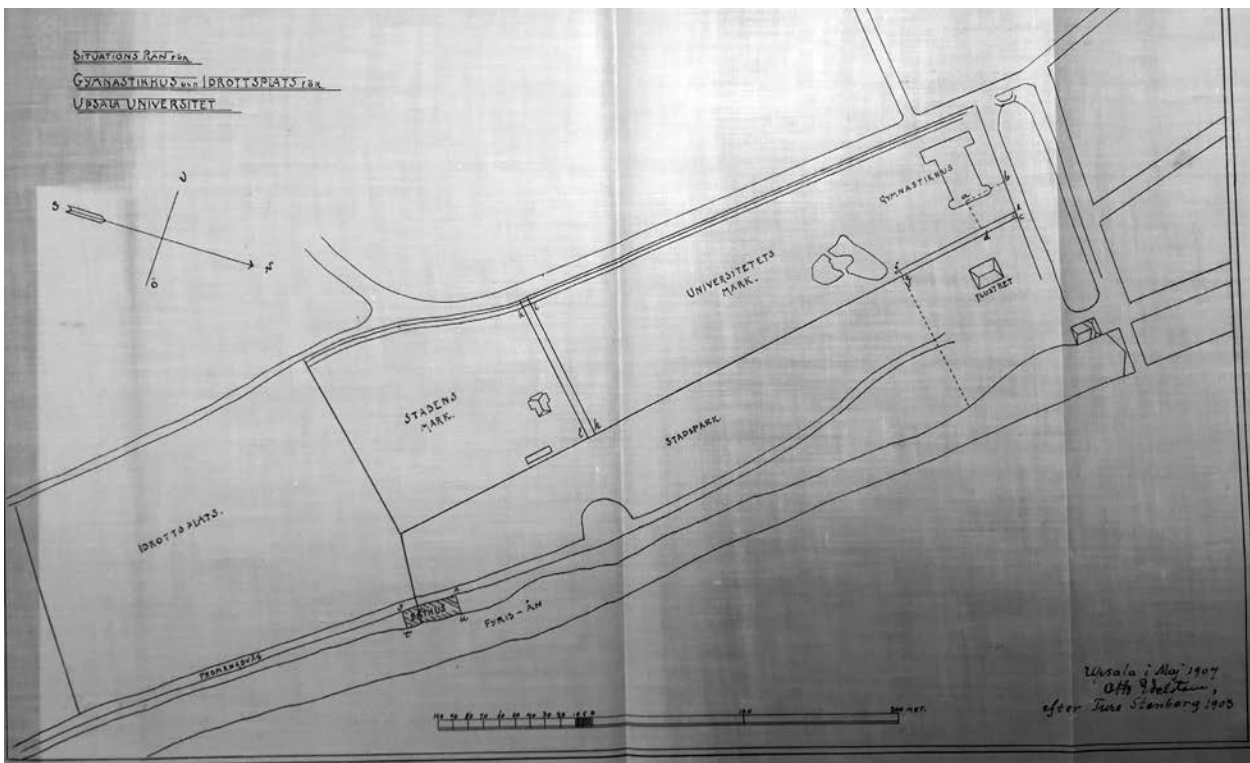

Kvinnor och män spelar bandy tillsammans på Fyrisåns is i början av 1900-talet. I bakgrunden ses gårdsbebyggelsen i kv. Lindormen i Svartbäcken. www.digitaltmuseum.se.

FÖRSLAG TILL ORDNANDE AF UPSALA UNIVERSITETS IDROTTSPLATS

Ovan: Situationsplan. Förslag till Studenternas IP. Otto Björlin 1907. Uppsala universitetsbibliotek.
Nedan en situationsplan över Studenternas och närmaste omgivningar. Planen visar markägoförhållandena i området. Uppsala universitetsbibliotek.

Flygfoto av Oscar Bladh på 1930-talet. Idrottsplatsen ses i bakgrunden till höger, bortom Stadsträdgården.

Ett sällskap IF Thorare mfl. framför den första läktarbyggnaden från 1909. Foto kring 1920. Källa: Folkrorelsearkivet, Uppsala.

Svenska flaggans dag på Studenternas på 1940-talet. Foto Anton Andersson. Källa: www.digitaltmuseum.se.

Ovan och till vänster: två flygfoton över Studenternas före respektive efter nybyggnaden av läktarbyggnaden kring 1940. Källa: www.digitaltmuseum.se

Utvidgning, ombyggnad och renovering

Vid invigningen av Studenternas Idrottsplats 1909 stod på platsen en träläktare uppförd i tidstypisk jugendstil. Läktarbyggnaden uppfördes på idrottsplatsens östra sida parallellt med Fyrisån. Byggnaden bestod av en huskropp beklädd med liggande träpanel, taket var uppdelat i tre sektioner med brutet tak, ett större med två mindre vid sidan av. Åt väst fanns själva läktardelen även den i trä. Åt detta håll gav de två mindre takfallen ett tornliknande uttryck. 1938 hade denna byggnad börjat bli sliten vilket resulterade i att den revs och ersattes av en ny läktare som invigdes 1941. Denna läktare utgör idag mittpartiet på den nutida läktaren. Läktaren ritades av arkitekten Gustav Holmdahl och uppfördes i en betong- och stålkonstruktion i funktionalistisk stil. Den hade en publikkapacitet på 971 åskådare. På sidorna om den uppfördes två mindre ståplatsläktare utan tak. Enligt ett protokoll från Byggnadskommittén för Studenternas IP framgår det tydligt att Arkitekten Gustav Holmberg hade ett stort ansvar i utformandet i platsen, allt från belysning och entréer till läktarbyggnaden. I en artikel från invigningen skriver signaturen T.T. i Idrottsbladet att "Denna eviga ungdomens heliga stad firade sin återuppståndna idrottsplats: spänstiga stybb – bredare och rappare folkinsläpp – mer metalliskt allt båd ute och inne – rostfria tvättbord och rötfria läktarfundament" Han kallar även anläggningen för "världens kanske främsta idrottsanläggning norr om Stockholm". Nytt med denna

anläggning var den nya mer funktionalistiska entrén med vändkors och utgångssluss. En omklädningspaviljong som även inrymde ett funktionärsrum uppfördes vid idrottsplatsen nordöstra hörn, bredvid den nyuppförda entrén.

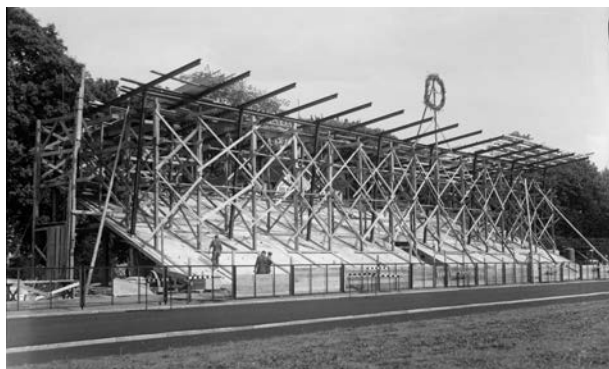
Den nya läktaren hade en fristående omklädningspaviljong belägen vid den sydöstra entrén. I samband med ombyggnaden utvidgades området åt söder, där anlades nya hopp- och kastbanor samt en ny träningsplan. Inför återinvigningen 1941 lades dräneringen till fotbollsplanen om samtidigt som planen flyttades 5 meter i sydlig riktning. Nyanläggning av två höjdhoppsgropar och två spjutkastningsbanor genomfördes. Den befintliga längdhoppsgropen kvarstod som tidigare mellan 100 metersbanan och fotbollsplanens östra långsida. Löparbanornas kurvor lades om och rundbanan ökade så att den överallt var 6 m bred, detta innebar en omläggning av hela västra långsidan.

Under 1950-talet började anläggningen åter igen bli nedsliten och efter Sirius SM-vinst i bandy 1961 valde man att utvidga studenternas idrottsplats. Efter att det visat sig både tekniskt och ekonomiskt möjligt utvidgades området åt söder med en konstfusen bandyplan, ishockeyplan, curlingplan och skridskobana. Till den nya vinteranläggningen byggdes det nya ståplatsläktare utan tak längs bandyplanens båda långsidor. Läktaren på västra sidan var försedd med ett mediebås.

Vinteranläggningen invigdes den 11 november 1962 med en bandymatch. I samband med detta byggdes ismaskinhuset samt den fristående WC-byggnaden.

Gymnastikuppvisning på Studenternas IP, 1930-tal. Källa: www.digitaltmuseum.se

Nya läktarbyggnaden kring 1940. Foto Paul Sandberg, källa: www.digitaltmuseum.se.

Den svenske världsmästaren i tungviktsboxning Ingemar Johansson på väg in på ett fullsatt Studenternas i juli 1959. www.digitalmuseum.se.

Inför Sirius debut i fotbollsallsvenskan 1969 gjordes en stor utbyggnad av läktaren öster om fotbollsplanen. De två mindre ståplatsläktarna som fanns vid sidan av läktaren från 1941 revs. Vid ombyggnaden förlängde man taket samt läktarna i samma utformning som den ursprungliga delen från 1941. Under läktarutbyggnaderna skapades nya omklädningsrum och utskänkningsluckor för kioskverksamhet. Högst upp på den befintliga mittdelen byggdes nya mediabås för radio, tv, press samt funktionärer. Tillbyggnaden ökade anläggningens publikkapacitet till 2815 platser. Om- och tillbyggnaden ritades av Wikforss arkitektkontor, Uppsala.

Vinterarenan försågs med en ny läktarbyggnad år 1985. Det är den läktare som fortfarande står på platsen. Inför byggandet av den nya läktaren revs den gamla läktaren från 1961-62. Efter den senaste utvidgningen av vinteranläggningen finns där två fullstora bandyplaner.

Idrottshistorisk återblick på Studenternas IP

Fotboll

Inom Uppsalafotbollen var Sirius, Vesta och UIF tidigt de bästa lagen. Sirius hade en första storhetstid på 1920-talet. 1958 ägde den första landskampen i fotboll rum på Studenternas: B-landskampen Sverige-Norge som vanns med 4-0 av Sverige inför en storpublik på över 10 000 åskådare. 1960-talet blev framgångsrikt för Sirius. Efter en storartad värningskampanj spelade hela

Ovan och ovan till höger Distriktsmästerskap för skolungdom på Studenternas 1950. digitalmuseum.se

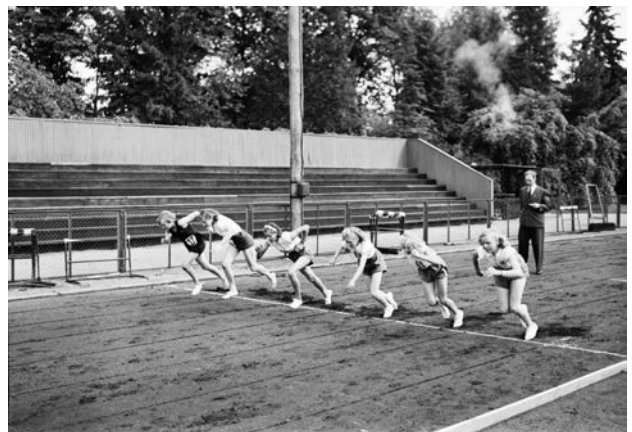

Två UIF-löpare i täten på målranan. Troligen 1950-tal. www.digitalmuseum.se

centrallinjen från 1964 års svenska mästare Djurgården i Sirius säsongen 1966. Sirius låg då i division 3. Hösten 1968 kvalade Sirius in i Allsvenskan. Den allsvenska debuten 1969 blev däremot inte så lyckad. Laget slutade sist i allsvenskan det året, men var tillbaka i den högsta serien igen 1973-74. 1980-talet var en stor nergångsperiod för Sirius. På 90-talet låg man åter i näst högsta serien. Därefter dröjde det ända fram till 2015 innan Sirius återigen fick kvala för allsvenskt spel. Laget tog sig inte upp i allsvenskan, men ligger kvar i Superettan, den näst högsta serien och kanske är det en ny storhetstid på gång för Uppsalalaget.

Bandy

IF kamraterna Uppsala var Svenska mästare inte mindre än 11 gånger mellan åren 1907 och 1920. De senaste 60 åren är det dock Sirius som utmärkt sig som det bästa bandylaget i Uppsala. Bandy och Studenternas är historiskt sett nära förknippade med varandra. På 1960-talet var Sirius i final i bandyallsvenskan inte mindre än fem gånger och blev svenska mästare 1961, 1966 och 1968. En ny storhetstid var på gång i början av 1990-talet i samband med förvärvet av den ryske stjärnspelaren Sergej Lomanov. Sedan 2005 spelar Sirius åter i den högsta divisionen. Från 1991 fram till 2012 spelades den allsvenska bandyfinalen på Studenternas IP. Finalerna utvecklades till stora folkfester med som mest över 25000 i publiken när Hammarby spelade mot Bollnäs år 2010. Inför finalerna byggdes tillfälliga läktare upp runt bandyplanen.

Friddrott

Friddrotten var med från början på Studenternas. Redan på 1910-talet arrangerades distriktsmästerskap i friddrott på Studenternas och 1918 hölls den första landskapstävlingen mellan Uppland och Gästrikland. Det är en tävling som enligt Aron Bergmark torde höra till de mest traditionsrika i sitt slag i Sverige. Den har genomförts genom åren omväxlande på Studenternas och på Strömvallen i Gävle. Till olympiaden i Antwerpen 1920 skickade Uppsalaföreningarna flera deltagare i friddrott, av vilka Bertil Ohlson från Upsala studenters IF tog brons i tiokamp och kom sjua i femkamp. I Londonolympiaden 1948 blev Bertil Albertsson från UIF

bronsmedaljör på 10 000 m. I finalen på 5000 m kom han på femte plats. Albertsson var också förste svensk som sprang 10 000 m under 30 minuter på Studenternas 1950.

Studenternas har även varit skådeplats för cykeltävlingar med start och målgång inne på löparbanorna. Det har också tävlats i isracing här. Senast år 2012 och 2013 var Studenternas värd för VM-finalerna i isracing och 2014 arrangerades SM-finalen i Uppsala.

Sirius mot IK Heros från Smedjebacken i bandyallsvenskan på Studenternas 1965. www.digitalmuseum.se

Sirius mot Köping på Studenternas 1948. www.digitalmuseum.se

Foto från ett av VM-finalheaten i isracing på Studenternas 2012-13. Foto N. Almesjö. Uppsalafoto. <http://planetenuppsala.se/evenemang/idrottsevenemang-tavlingar-i- uppsala/226-vm-finaler-i-isracing-pa-studenternas> (nedladdad 2016-02-09).

Karakterisering

Studenternas IP är belägen intill Fyrisån på västra sidan om ån. Närmast mot norr ligger Stadsträdgården som delvis har karaktären av offentlig park från 1800-talet. Öster om ån ligger stadsdelen Kungsängen, en före detta industristadsdel som nu är under snabb omvandling till bostadsområde. Söder om vinterarenans isbanor finns en stor grus-/asfaltsplan som används som parkeringsplats. Parallellt med isbanornas södra kortsida ligger en rad låga baracker som ger ett tillfälligt och skräpigt intryck. Hela idrottsplatsen är inhägnad med ståltrådsstängsel. I öster mot ån präglas området av den lummiga allé som består av stora gamla lövträd och som kantar grusvägen hela vägen från Flustret i norr till Kap i söder. Öster om ån utgör Nordmills och Lantmännens stora, gamla kvarn- och silobyggnader från sent 1800-tal och framåt ett karakteristiskt blickfång och fondmotiv.

I väster finns den hårt trafikerade Sjukhusvägen och Akademiska sjukhusets stora klinikbyggnader från 1960-talet som består av höga skivhus i upp mot tio våningars höjd i 60-talsmodernistisk stil. Söder om Sjukhusvägen tar Ulleråkersvägen och Kronåsens skogsbevuxna backe vid och utgör en visuell gräns bortom Studenternas isbanor.

Idrottsplatsens bebyggelse är placerad i nord-sydlig riktning längs med områdets östra gräns. Läktarbyggnaderna har alltid legat på samma sida om idrottsplanerna. Placeringen på östra sidan medger fri sikt mot Slottet och Domkyrkan och man får lätt intrycket att detta varit en av avsikterna med läktarnas placering. Placeringen ger också eftermiddags- och kvällssol på publiken. Isplanerna har flera fristående tekniska servicebyggnader i form av maskinhus, garage och kontorsbyggnad mm. Byggnaderna är uppförda i varierande form och med olika fasad- och takutformning. De ger ett splittrat och föga sammanhållet intryck utan några framträdande arkitektoniska karaktärsdrag.

Utöver läktarbyggnaderna finns ett flertal småbyggnader som är placerade efter behov, kioskbyggnader och evenemangstält som samtliga har en tillfällig karaktär. På västra sidan om idrottsplanerna finns mindre ståplatsläktare i smäckra stålkonstruktioner utan regnskyddande tak.

Sedan vinterarenan byggdes 1961 är uppdelningen i sommar- och vinterdel påfallande. De stora isplanerna ger lätt ett ödsligt intryck under sommarhalvåret när det inte finns någon is.

Anläggningen har idag en öppen och genomsiktlig karaktär. Bebyggelsen som helhet sett är av varierande ålder och saknar enhetlig utformning. Den äldsta delen utgörs av norra läktarens mittdel från 1941 och en mindre verkstads-/garagebyggnad söder om löparbanorna. Bebyggelsen har förutom läktarbyggnaderna till största delen en låg, småskalig karaktär.

Kulturhistoriskt värde

Studenternas IP har främst ett lokalhistoriskt värde.

Idrottsplatsen står som en illustration av idrottens stora betydelse för 1900-talets Sverige. Den har fyllt en viktig funktion för både elitidrotten och den breda folkliga idrottsrörelsen i Uppsala och har även fungerat som en samlande mötesplats för idrott, lek och fritid under mer än 100 år. Platsen har inget större arkitektur- eller byggnadshistoriskt värde. Anläggningen och dess byggnader är inte unika. Byggnaderna utmärker sig inte genom några byggnadstekniska innovationer eller särskilda arkitektoniska kvaliteter. Det är snarare förvånande att en så pass stor stad som Uppsala inte har haft en mer påkostad anläggning. Men i början av 1900-talet var Uppsala långt ifrån landets 4:e största stad. 1930 var Uppsala med 30 000 inv. landets 9:e stad.

Bakom sommararenans läktare ser man hur de gamla kvarn- silobyggnaderna på Östra Ågatan tornar upp sig.

Traditionsvärde och kontinuitetsvärde

Studenternas IP har legat på samma plats sedan 1909. Den har förändrats med tiderna och följt de samhälleliga och idrottsliga förändringar som skett vilket lett till nya krav på anläggningarna. Äldre anläggningar på platsen har rivits och gett plats för nya och större byggnader med plats för nya funktioner. Idrottsplanerna och banorna har också bytt skepnad och blivit fler och större i takt med tidens krav.

Det faktum att anläggningen ligger kvar på sin ursprungliga plats samtidigt som den bytt skepnad i takt med tidens gång ger anläggningen ett traditions- och kontinuitetsvärde. Det är detta som är anläggningens viktigaste kulturhistoriska värde. Det är platsen i sig som är kulturhistoriskt värdefull snarare än de enskilda byggnaderna.

Identitetsvärde

Med sin stora lokalhistoriska betydelse och med sin funktion som samlingsplats utgör Studenternas IP en förenande länk mellan generationer av Uppsaliensare. Platsen har därför ett stort identitetsvärde. För många kan platsen säkert ge en upplevelse av trygghet, samhörighet och identifikation som inte ska underskattas. Själva namnet "Studenternas" är en viktig del av platsens identitet. Namnet har lång kontinuitet och är ett välkänt begrepp i idrottssverige.

Planerna på att flytta friidrotten till Gränby sportfält innebär att en mer än 100-årig tradition av träning och tävling i friidrott på Studenternas IP upphör.

Miljöskapande värde

Medan identitets- och traditionsvärdet måste ses som Studenternas främsta värde måste även det miljöskapande värdet framhållas. Idrottsplatsen är inte

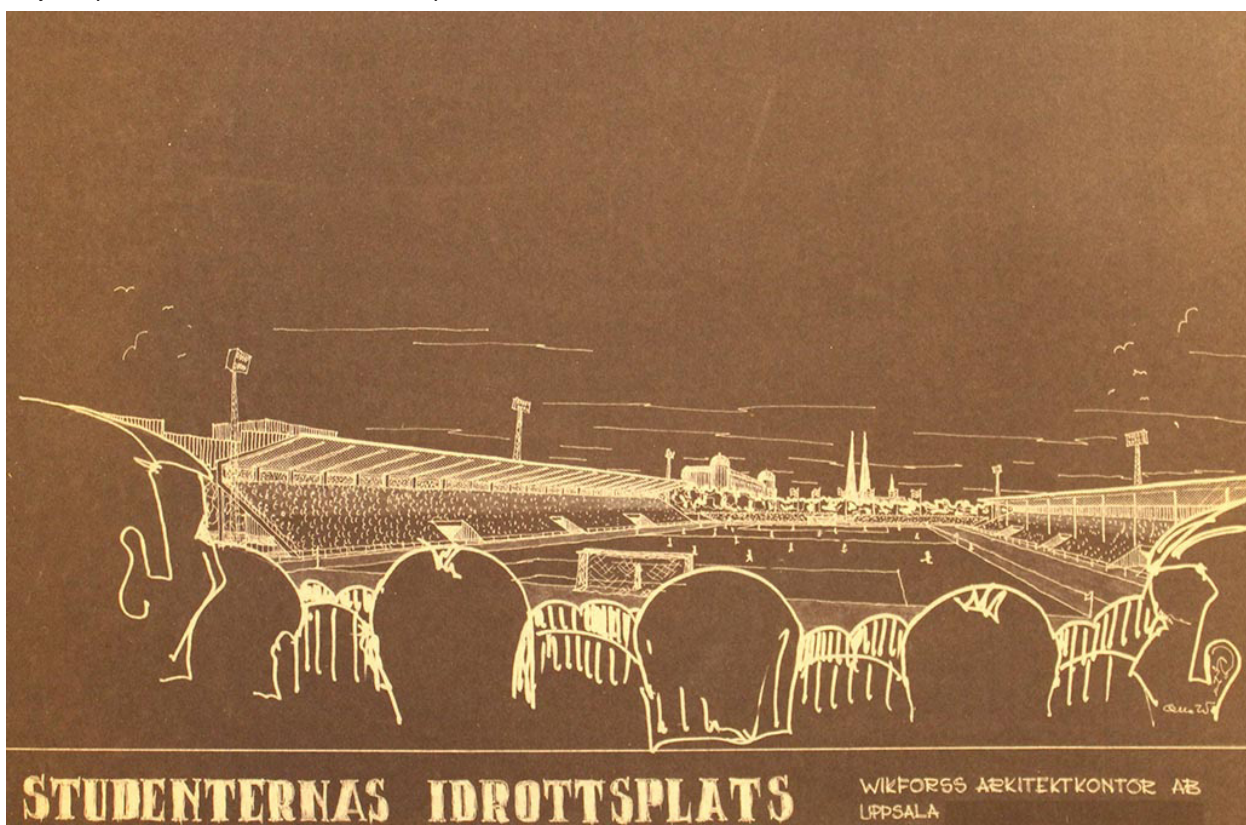
någon enhetlig miljö och ingen byggnad på platsen är omistlig i sig. Det är karaktären av ett grön- och rekreativsområde samt bebyggelsens låga höjd med de öppna siktlinjerna som är viktig att värna.

Rekommendationer och riktlinjer

I syfte att ge frågan om Södra Åstråket och utformningen av en ny idrottsplats en ordentlig genomlysning anordnade kommunen en inbjuden arkitektävling år 2011. Tävligen vanns av Fojab arkitekter, Malmö, som tidigare ritat bl.a. Malmös nya fotbollsstadion vilken stod färdig 2009.

Som nämnts ovan har kommunen under 2015 tagit fram ett planprogram för Södra Åstråket. Programmet omfattar området längs med Fyrisån från Svandammen och Islandsbron i norr till Kungsängsleden i söder. Vad gäller området kring nuvarande Studenternas IP sägs i programmet att det ska utvecklas till en centrumnära och lättillgänglig aktivitetspark.. På Studenternas ska det byggas en ny arena som även ska rymma verksamhetslokaler som bidrar till att göra Studenternas till en målpunkt i staden.

Pågående detaljplaneändring syftar till att möjliggöra uppförandet av en modern fotbollsanläggning. Enligt planerna får fotbollen en ny arena med konstgräs. Friidrotten flyttar sin utomhusverksamhet till den nya friidrottsanläggningen på Gränby sportfält och den amerikanska fotbollen flyttar till Österängens IP. Läktarkapaciteten ökas från dagens 6 000 åskådarplatser till 10 000. I anslutning till fotbollsarenan byggs kommersiella lokaler för kontor och restauranger. Bandyens framtid ska utredas och beslut om var bandy på elitnivå ska fortsätta spelas ska redovisas till kommunstyrelsen under våren 2016.

Nedan: Vision för framtidens Studenternas IP, illustration av Wikforss arkitektkontor 1968. Uppsala stadsarkiv.

Antikvariska synpunkter

Antikvariska synpunkter med hänsyn till riksintresset för kulturmiljö samt områdets allmänna karaktär.

Siktlinjer

Siktlinjerna in mot domkyrkan och slottet är viktiga att värna i enlighet med beskrivningen av riksintresseområdet. Det innebär att tillkommande bebyggelse bör ha en förhållandevis låg skala.

Arkitektonisk kvalitet

Tillkommande bebyggelse bör ges en sammanhållen karaktär och mängden av små tillfälliga byggnader som idag präglar anläggningen bör undvikas. Nya byggnader och anläggningar bör ges en hög arkitektonisk kvalitet.

Stora ödsliga planer, som till exempel ytan söder om vinterarenan ner mot Kap, bör undvikas. Platser av det slaget är barriärskapande.

Verksamhetsbyggnader

Eventuellt högre byggnader för verksamheter bör förläggas i anslutning till Sjukhusvägen där miljön sedan tidigare präglas av storskaliga sjukhusbyggnader.

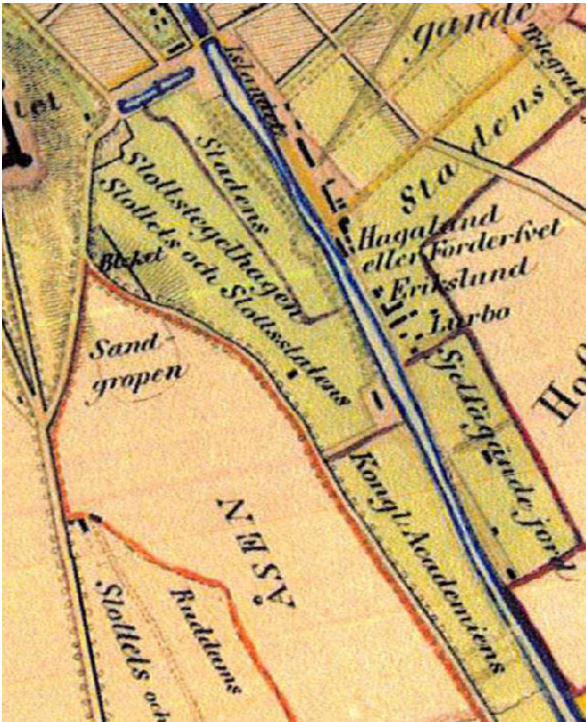
Riksintresset för kulturmiljövård

Befintliga byggnader har inte några större bevarandevärden. En rivning av byggnaderna bedöms inte ha någon negativ påverkan på området av riksintresse för kulturmiljövården. Ur riktintressesynpunkt är det, vilket nämnts tidigare, viktigt att behålla öppna siktlinjer mot Slottet och Domkyrkan.

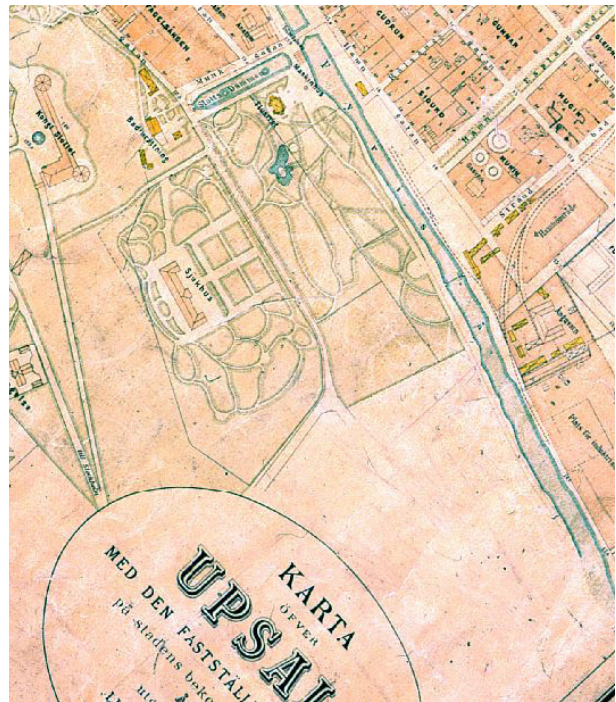

Nya fotbollsarenan på Studenternas IP. Illustration av Fojab arkitekter.

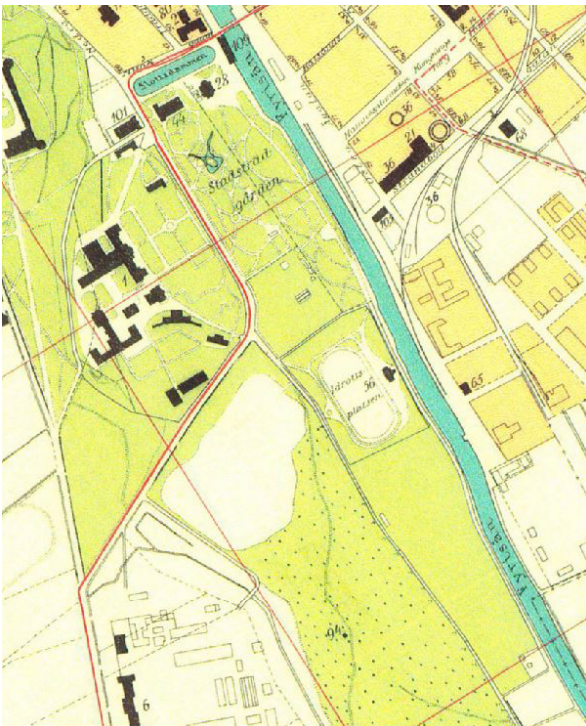
Historiska kartor över området

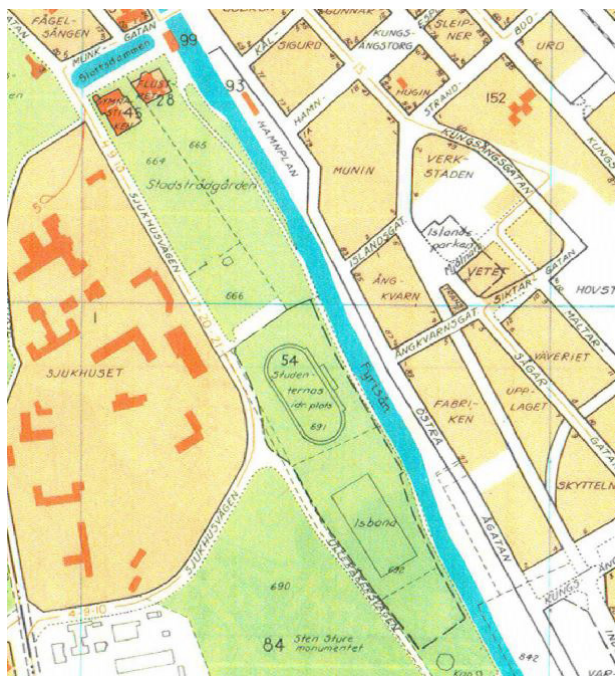
Utsnitt ur "Karta öfver staden Upsala med dertill hörande egor", upprättad 1858. Platsen för Studenternas lög då utanför stadsgränsen.

Utsnitt ur Wählbergs karta över Uppsala med den år 1881 fastställda nya stadsplanen. Stadsträdgården började anläggas på 1860-talet.

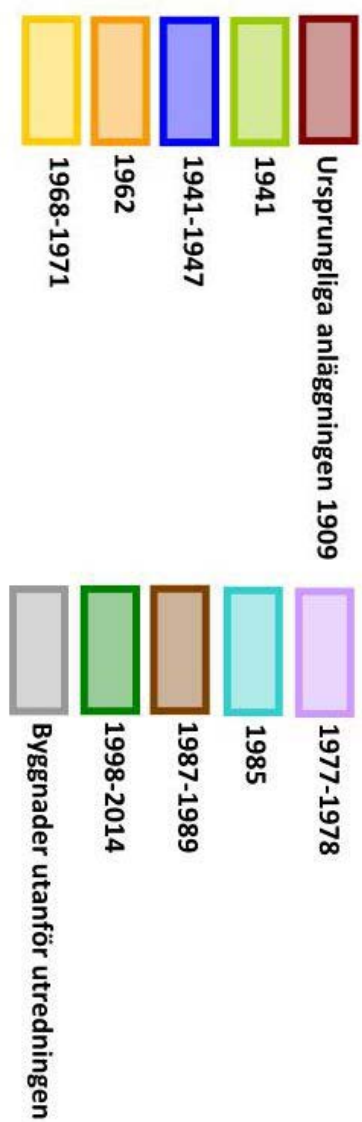
Utsnitt ur karta över Uppsala stad från 1930. Studenternas IP med läktarbyggnad är utritad. Kartan är upprättad av stadsingenjör Erik Nohldén.

Utsnitt ur karta över Uppsala stad upprättad 1958 och kompletterad 1961 av stadsingenjör Mats Lewan. På kartan ses den nyanlagda isbanan söder om gamla arenan.

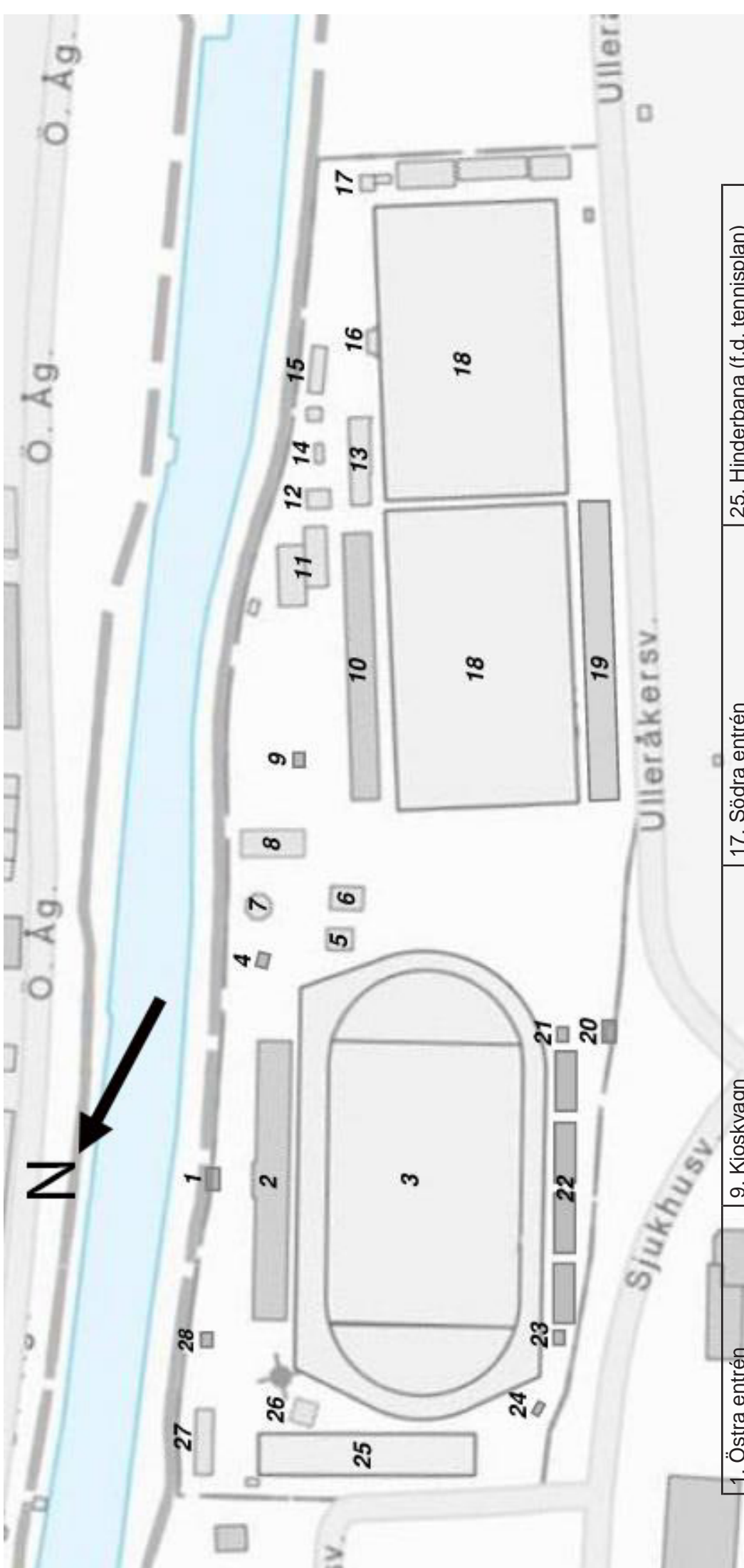
Katalogdel

Karta som visar byggnadernas och anläggningarnas ålder.

Katalogdel

Numrering av byggnader och anläggningar

1. Östra entrén	9. Kioskvagn	17. Södra entrén	25. Hinderbana (f.d. tennisplan)
2. Läktare till sommararenan	10. Läktare till vinterarenan	18. Vinterarenan	26. Kinnarpslogen
3. Sommararenan	11. Ismaskinhus/kompressobyggn.	19. Ståplatsläktare	27. Materialgård
4. Kiosk	12. WC-byggnad	20. Västra entrén	28. Kiosk
5. Garage/förråd	13. Ismaskingarage/kontor	21. Kiosk	
6. Vip-tält	14. Cistern	22. Ståplatsläktare	
7. Serveringspaviljong	15. Traktorgarage/förråd	23. Kiosk	
8. Relita-tältet	16. Omklädningsrum för skridskor	24. Hytt	

Katalogdel

1. Östra entrén
17. Södra entrén
20. Västra entrén

Byggnadsår: 1941

Ombyggnadsår: 1968 samt flera senare ombyggnader

Arkitekt: Gustav Holmdahl (1941), ombyggnad 1968 Gösta Wikforss.

Byggnadsbeskrivning

Östra och västra entrén består av två rektangulära biljettkiosker som omgärdas av fyra inpasseringsportar samt en utgångssluss vid sidan av portarna. De svartmålade portarna har en ram av rundstål och beklädnad av ståltrådsnät. Två av portarna är försedda med vändkors på insidan. Kioskernas fasader är klädda med vit korrugerad plåt. Taket är täckt med svart korrugerat plåt och på taken står en obelyst skylt med texten "Studenternas" med stora, vita bokstäver.

Sydöstra entrén består av en rektangulär biljettkiosk med stående ljusblåmålad lockpanel av trä. Väster om kiosken finns fem stycken inpasseringsportar och på

östra sidan en. Över entrén finns ett sadeltak täckt av svart korrugerad plåt.

Portarna har en ram av galvat rundstål med beklädnad av ståltrådnät. Två av portarna är försedda med vändkors och på västra sidan om portarna finns en utgångssluss. På taket står en obelyst skivskylt med svart text "Studenternas" i handstil mot en vit bakgrund.

Karaktärisering

Östra och västra entréns kiosker har bevarat formen från 1968-års ombyggnad. Delar av de ursprungliga entréerna finns kvar i form skyltställning, portar, vändkors och utgångssluss samt interiört några väggfasta pulpeter.

Biljettkioskerna har byggts om och exteriören ändrats genom plåtbeklädnad samt ombyggnad av taken. På äldre fotografier ses en liggande träpanel på fasaderna samt ett nätt skärmtak över kiosken och de mellanliggande portarna. Antalet portar var också större. Interiört finns enstaka äldre detaljer bevarade i form av väggfasta pulpeter. Delar av konstruktionen så som portar och vändkors finns också bevarade från 1941. Skyltar som ursprungligen var neon-skyltar med handstil är utbytta.

Värdering

Entréerna har inte något större kulturhistoriskt värde, men har ett visst traditionsvärde som en del av anläggningen från 1941.

Ovan: Skiss till entré med tidstypisk neonskylt, daterad 19/8 1941. Stadsarkivet.

Södra entrén 1964. www.digitaltmuseum.se

20. Västra entrén.

17. Södra entrén

1. Östra entrén.

2. Läktare till sommararenan

Byggnadsår: Mittdelen 1941 (sektion D till H),
tillbyggnad 1968

Ombyggnadsår: 1968, tillbyggnad år norr och söder.

Arkitekt: Gustav Holmberg (1941), tillbyggnad: Wikforss
Arkitektkontor AB (1968)

Byggnadsbeskrivning

Läktarbyggnad med placering i nord-sydlig riktning öster om fotbolls- och friidrottsplanen. Grund- och underbyggnad av platsgjuten armerad betong. Läktare av pelarbalkskonstruktion av stål. Taket är ett pulpettak täckt med korrugerad plåt som öppnar sig mot fotbolls- och friidrottsplanen. Undertaket är klätt med målad träpanel. Östra fasaden mot ån är sluten och klädd med stående gulmålad träpanel. Fönsterbågar och karm, synlig del av stålpelare i stommen samt listverk, stuprör mm. är brunmålade. Fönster är av trä och indelade i två olikstora lufter med en horisontell post. På andra våningens förrädsdel finns smala liggande enlufts-fönster. Ytterdörrar av trä klädda med stående brunmålad träpanel samt försedda med överljus.

Läktaren har formgjutna plastsäten i gult och blått och läktarens norra del, sektion A, är ståplatsläktare. Räckan som delar läktaren i sektioner, samt räckan vid de öppna sidorna är enkla industriräckan av brunmålat rundstål med beklädnad av stålät.

Högst upp på mittdelen finns ett kommentatorsbås med uppreglade väggar klädda med stående gråmålad träpanel samt glasade väggar mot idrottsplanen. Innerväggar är klädda med vitmålat skivmaterial. Ursprunglig inredning som finns kvar består av väggfasta

pulpeter samt innerdörrar klädda med Perstorpsplattor. I norra delen av läktaren finns ytterligare ett litet kommentatorsbås av enkel karaktär med uppreglade väggar klädda med skivmaterial.

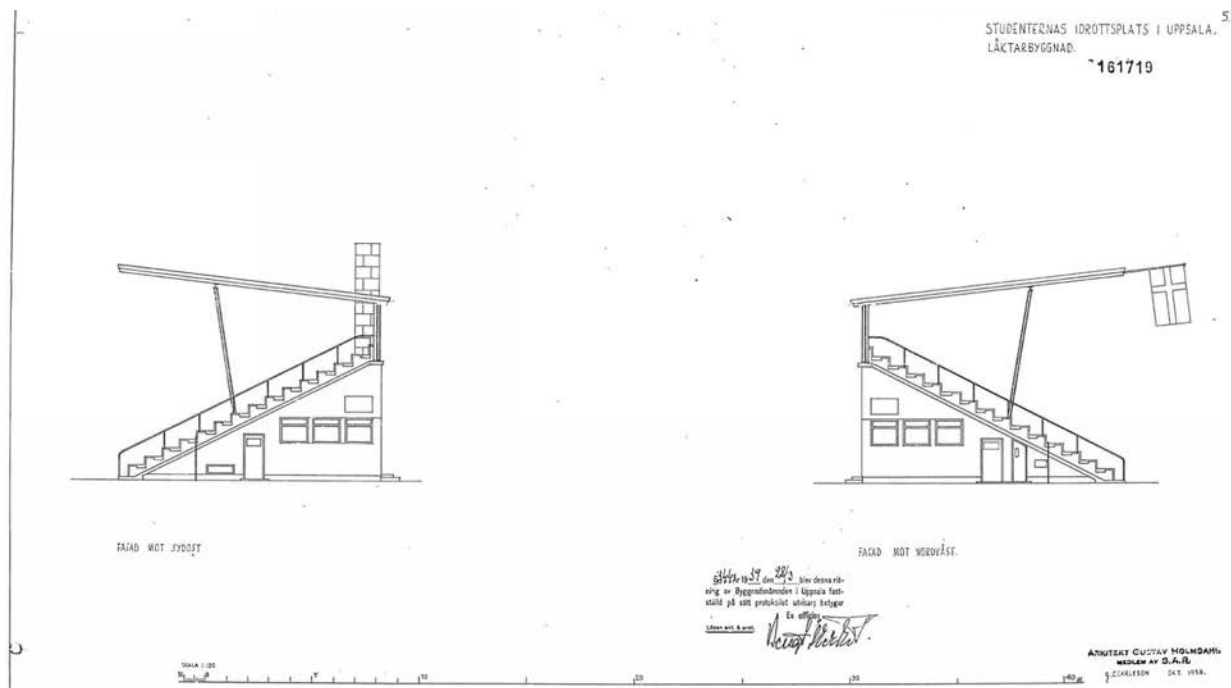
Under läktarbyggnaden finns omklädnings- och klubbtrum samt serveringsutrymmen. Rumsindelningen är till stora delar bevarad från 1968-års om- och tillbyggnad, men ytskikt och inredning har till stora delar byts ut. Bevarade delar interiört är bl.a. damtoaletterna som har ursprungligt brunt och gult kakel på väggarna samt innerdörrar med beklädnad av mönstrade Perstorpsplattor (dekorativt plastlaminat) i ram av oljad teak. Likadana innerdörrar finns bevarade i de olika delarna av byggnaden. Omklädningsrummen har inredning i form av bänkar och klädhängare. I källaren finns pannrum och elcentral med putsade och vitmålade väggar och tak samt betonggol.

Karaktärisering

Tidstypisk läktarbyggnad med grund och underbyggnad av platsgjuten betong och överbyggnad av fackverkskonstruktion av stål. Fasader är klädda med målad träpanel. Läktarbyggnaden har genomgått få exteriöra ändringar sedan om- och tillbyggnaden 1968. De senare tillkomna plaststolarna dominerar läktarens karaktär mot fotbolls- och idrottsplanen. Mot öster har fasaden en sluten karaktär med drag av funktionalistisk stramhet.

Värdering

Representativt exempel på en läktarbyggnad i funktionalistisk stil präglad av en stor om- och tillbyggnad på 1960-talet. Läktarbyggnaden har ett traditionsvärde och ett identitetsvärde.

Ritning till läktarbyggnad. Gustav Holmdahl i oktober 1938. Uppsala stadsarkiv.

Åtta bilder från sommararenans läktarbyggnad. Neders till vänster bild från omklädningsrum. Närmast ovan en bild på dörrarna med Perstorpsplattor från 60-talet. Däröver en bild från mediebasen. Plastsitsarna i gult och blått har tillkommit på senare år. Tillbyggnaden åt sidorna från 1968 följde formen hos den äldre anläggningen.

3. Sommararenan, fotbolls- och friidrottsplan

Byggnadsår: 1909

Ombyggnadsår: 1941, 1968

Beskrivning

Grästäck fotbollsplan som omgärdas av löparbanor samt ansatsbanor för hopp och kast i norr och söder. Löpar- och ansatsbanor är s.k. allvädersbanor, täckta med syntetmaterial. Planen omgärdas av ett staket av galvat rundstål med beklädnad av plywood. Norr om friidrottsplanen har det sedan 1909 funnits två tennisbanor som nyligen gjordes om till en hinderbana.

Karaktärisering

Sommararenan omges av en trädkrans. Arenan har en öppen, genomsiktig karaktär med en sluten läktarbyggnad på östra sidan. På planen och från läktaren är siktlinjen öppen mot den klassiska Uppsalasilhuetten.

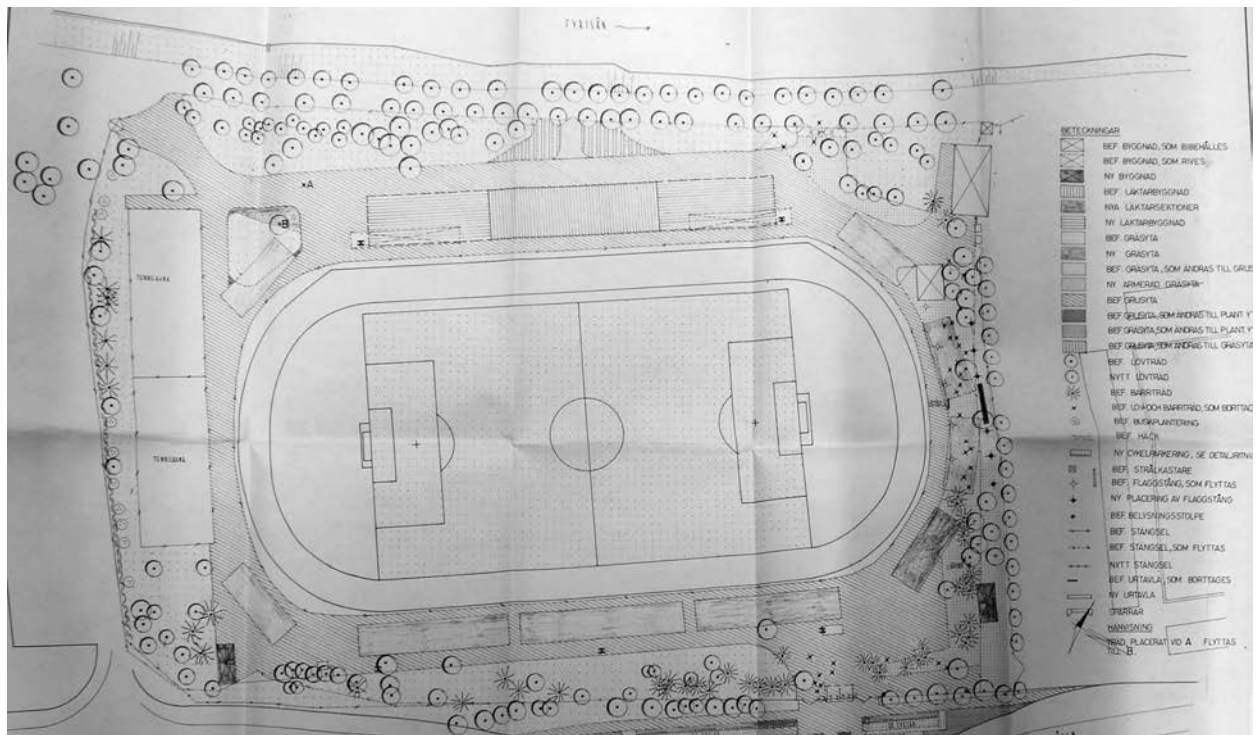
Värdering

Sommararenan har ett högt traditionsvärde genom sin, sedan idrottsplatsens anläggande 1909, kvarvarande ursprungliga placering. Vid uppförandet av anläggningen delades den nya idrottsplatsen in i en fotbollsplan med en omkringliggande löparbana, en indelning som fortfarande finns kvar. Före 1960-talet var det även här som vintersport utövades genom att fotbollsplan och löparbanor, så fort som vädret tillät, spolades till en isbana.

Till vänster: Landskapskamp mellan Uppland och Gästrikland 1947. digitaltmuseum.se

Ovan: nationaldagsfirande 1962 med de svarta kolstyggsbanorna i förgrunden. (De nuvarande allvädersbanorna tillkom på 1970-talet.) www.digitaltmuseum.se.

Arbetsritning februari 1969. Uppsala stads parkförvaltning. Stadsarkivet.

4, 21, 23, 28. Kiosker

Byggnadsår: kring 2000

Ombyggnadsår: -

Arkitekt: -

Byggnadsbeskrivning

Fyra likadana, små rektangulära kioskbyggnader med ljusblåmålad locklistpanel med vita knutbrädor och vindskivor. Papptäckt pulpettak.

Värdering

Byggnaderna har inget kulturhistoriskt värde

Ovan kiosk nr 4, nedan nr 21.

5. Garage/förråd

Byggnadsår: 1940-tal

Ombyggnadsår: -

Arkitekt: -

Byggnadsbeskrivning

Rektangulär envåningsbyggnad av lättbetong. Fasaderna är slätputsade och avfärgade i en blågrå färg. Vid sprickor i färgen kan den ursprungliga ockragula färgen ses. Garageport i östra fasaden samt en port i sydfasaden har pardörrar klädda med stående brunmålad panel. Portarna har utanpåliggande bandgångjärn. Takfoten av trä är brunmålad och har synliga tassar. Taket är täckt med korrugerad plåt. Två fönster på norrfasaden är murade med glasbetongblock. På äldre fotografier ses att ursprungliga fönster var mindre och troligen av trä. Invändigt är väggarna putsade och vitmålade, golvet är ett dammbundet betonggolv och innertaket är klätt med målade masonitskivor.

Karaktärisering

Byggnaden har en enkel utformning med tidstypiska material.

Värdering

Byggnaden är relativt välbevarad och tillhör de äldre byggnaderna på idrottsplatsen och bidrar således till anläggningens traditionsvärde.

Ovan och nedan: Garage/förrådsbyggnaden på sommararenans södra sida

6. VIP-tält

Byggnadsår: 1987

Byggnadsbeskrivning

Ett evenemangstält med väggar av korrugerad plåt och välvt tak täckt med plast.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde.

6. Vip-tält

7. Serveringspaviljong

Byggnadsår: Nybyggnadsår på Vaksala torg 1987. Flyttades från Vaksala torg till Studenternas år 2007.

Arkitekt: Kioskbyggarna i Stockholm AB

Byggnadsbeskrivning

Åttkantig serveringspaviljong med träregelstomme och fasader klädda med skivmaterial av trä. Fasaderna är målade i två olika gröna kulörer. Fönster av aluminium med förseglade rutor. Tälttak täckt med papp. Runt byggnaden har byggts upp ett lågt trädäck av tryckimpregnerat trä.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde

7. Kioskpaviljong.

8. Relita-tältet

Byggnadsår: 2014

Byggnadsbeskrivning

Ett evenemangstält med brutet tak. Väggarna är av korrugerad plåt och taket täckt med en plastmatta.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde

Ovan: 8. Relitatältet

9. Kioskvagn

Byggnadsår: -

Byggnadsbeskrivning

En liten rektangulär kiosk på hjul. Väggarna är klädda med grönmålad träpanel och pulpettak är täckt med papp.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde

Nedan: 9. Kioskvagn

10. Läktare till vinterarenan

Byggnadsår: 1986

Ombyggnadsår: -

Arkitekt: Hans Högberg Byggekonsult AB

Byggnadsbeskrivning

Läktaren har en bärande konstruktion av stålpelare- och balkar som står dels på plintar på mark och dels på den platsgjutna betongkonstruktionen som rymmer omklädningsrummen. Fasaderna är klädda med korrugerad plåt i vitt och brandgult. Läktarens sidopartier är glasade och den bakre väggen försedd med överljusfönster i aluminiumprofil. Taket är ett pulpettak täckt med korrugerad plåt.

Läktaren består till största delen av platsgjutna ståtplatsrader i betong försedda med enkla industriräcken av galvat stål. En liten del av läktarens mittdel har sittplatser med platsäten.

Vid läktarens mitt finns ett kommentatorsbås med väggar klädda med träpanel samt försedd med stora fasta fönster. Ytterdörrar är målade eller galvade stäldörrar. Ett glasat entréparti av eloxerad aluminium finns i läktarbyggnadens mitt och leder från omklädningsrummen till isen.

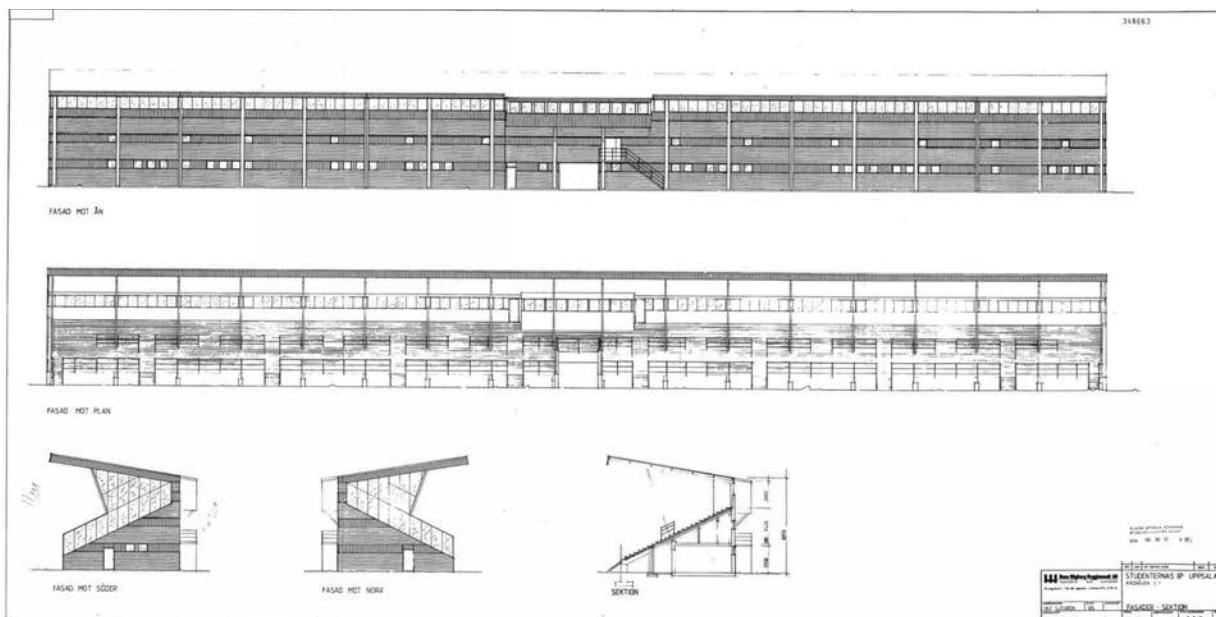
Invändigt har omklädningsrummen klinkergolv, kaklade väggar i duschutrymmen samt målade väggar i omklädningsdelen. Samtliga innertak är målade. Korridorergolv utanför omklädningsrummen är av betong. I andra våningen finns förråd och driftutrymmen med betonggolv och förrådsväggar av lackerat stålplåt. Innerdörrar är lackerade trädörrar.

Karaktärisering

Byggnadens utformning ansluter till fotbollsläktarens utformning med liknande konstruktion med en underdel av betong som inrymmer omklädningsrum samt en överbyggnad med pelar-balk-konstruktion av stål. Östra fasadens indelning i fält med olivfärgade plåt ansluter också till den gamla läktarens utseende, vilket beror på den aktuella detaljplanens bestämmelse om att ny bebyggelse skulle ges utformning och färg som ansluter till landskapsbilden och området allmänna karaktär. Vinterarenans läktare ger dock med sitt material ett hårdare och råare intryck än den gamla läktaren vid sommararenan.

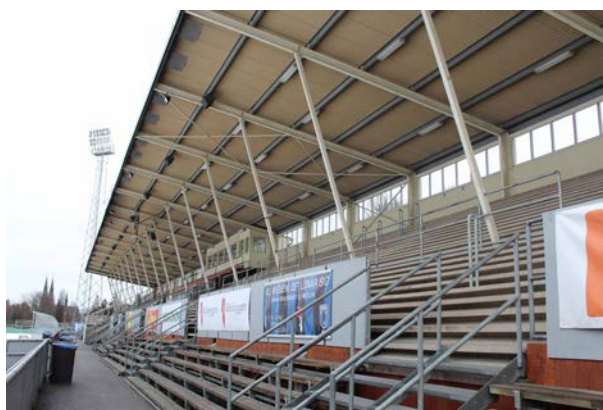
Värdering

Byggnaden har inget arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde.

Bygglövsritning från 1986. Uppsala stadsarkiv.

Nedan: vinterarenans läktarbyggnad.

11. Ismaskinhus/ kompressorbyggnad

Byggnadsår: 1961

Ombyggnadsår: 1989

Arkitekt: Gösta Wikforss (1961),

Byggnadsbeskrivning

Låg tegelbyggnad bestående av två förskjutna byggnadskroppar i nord-sydlig riktning. Ytter- och innerväggarna är murade med rött maskinlaget tegel med intryckta infärgade fogar. Sockeln är låg och slammad i ljus färg. Takfoten är av trä och vitmålad. Det flacka pulpettak är täckt med bandplåt. Dörrarna är av blålackerad plåt.

Invändigt finns ett stålglätt betonggol. Innerväggar är av tegel alternativt klädda med vitmålat skivmaterial, innertaket är av korrugerad plåt. Den östra byggnadskroppen, som ursprungligen fungerade som ett tankhus och inrymde saltvattentankar, består av en hög hall med en synlig pelar-balk-konstruktion. Taket i denna del höjdes i samband med en ombyggnad 1989. Den västra byggnadskroppen, maskinhuset, är uppdelat

Fasad mot väster, vy från norr med hus 12 i bakgrunden

i mindre rum som innehåller transformatorer, ställverk, kompressorer och pumpar.

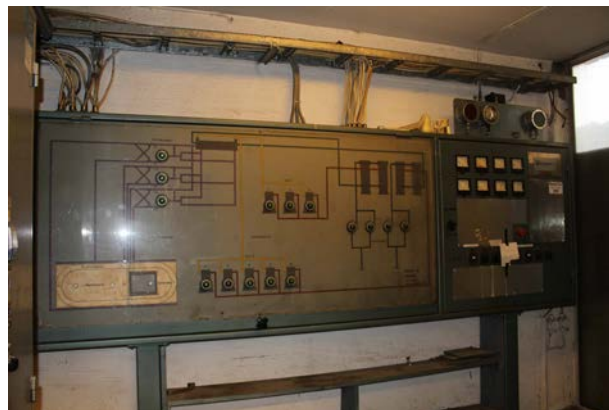
Söder om den östra byggnadskroppen finns tre kondensorer som kylde vattnet från ån som leddes in i tankarna.

Karaktärisering

Byggnaden har karaktären av en enkel nyttobyggnad i råa, oömma material. Utformningen med helt utsmyckade fasader av oputsat tegel utan fönster och med stora stålportar samt pulpettak är typisk för 1960-talet. Tillsammans med den intilliggande wc-byggnaden representerar maskinhuset 1960-talet som var en tid av sportsliga och publikmässiga framgångar för inte minst Sirius bandyag.

Värdering

Byggnaden har ett visst arkitektoniskt intresse och har även en del gammal maskinell utrustning bevarad. Utrustningen i sig har inte bedömts äga något större kulturhistoriskt värde. Tillsammans med hus 12 bidrar byggnaden till anläggningens traditionsvärde.

Manöverpanel

Maskinhallen

Vy från norr med den högre maskinhallen till vänster.

12. WC-byggnad

Byggnadsår: 1961

Arkitekt: Wikforss arkitektkontor AB

Byggnadsbeskrivning

Låg tegelbyggnad med fasader murade av rött tegel med intryckta infärgade fogar. Låg sockel av obehandlad betong. Taket är ett flackt valmat tak som är täckt med belagd bandplåt. Taksprånget är brett för att ge väderskydd. Takfoten är klädd med en vitmålad träpanel. Ursprungliga trädörrar har en invändig beklädnad av mönstrade Perstorpsplattor. Utvändigt är dörrarna klädda med senare tillkomna plåtskivor. Fönstren är kopplade, vitmålade träfönster med invändiga fönsterbänkar av natursten. Ursprungligt ytskikt finns kvar i damtoaletter i form av färgat och mönstrat kakel på väggarna samt ursprungliga innerdörrar lika ytterdörrar, dvs. med

beklädnad av Perstorpsplattor. Ytskikt i herrtoaletter samt samtliga vitvaror är utbytta.

Karaktärisering

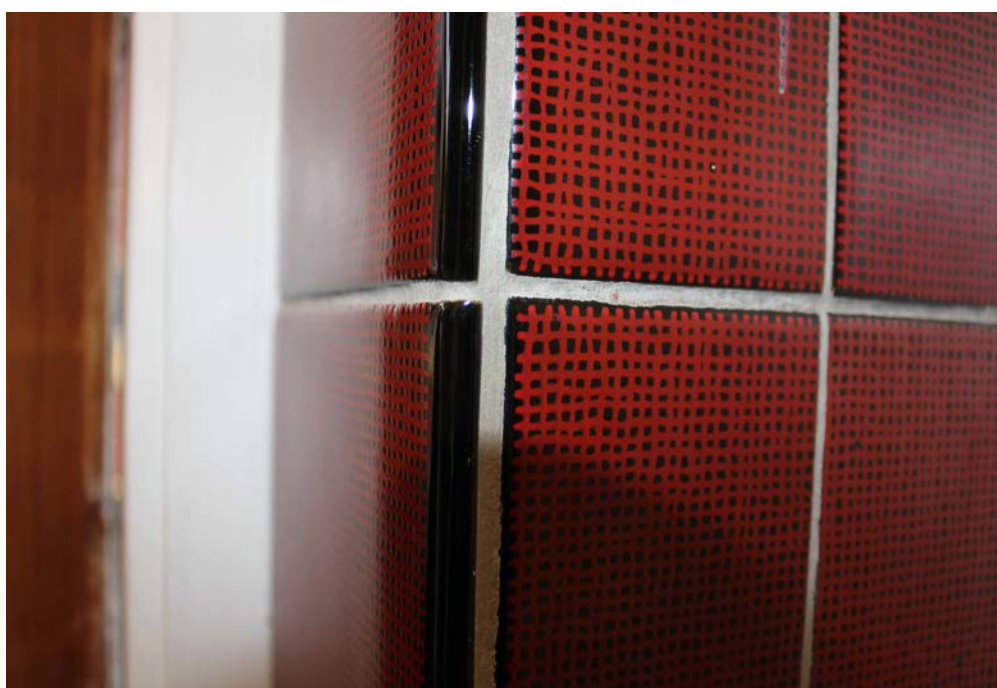
Byggnaden har en enkel utformning med utsmyckade fasader och osymmetrisk placering av fönster- och dörröppningar.

Värdering

Byggnaden har bevarat den ursprungliga rumsindelningen samt en del ursprungliga ytskikt. Byggnaden har ett visst arkitektoniskt värde och tillsammans med maskinhuset bidrar byggnaden till anläggningens traditionsvärde.

Fasad mot väster.

Mönstrade kakelplattor i svart och rött från 1961 i wc-utrymme.

13. Ismaskinsgarage och kontor

Byggnadsår: 1978 (garage för ismaskin), 1996 (tillbyggnad av kontor)

Arkitekt: Uppfeldt & Wallerstedt (1977), Noark (1996)

Byggnadsbeskrivning

Rektangulär byggnad i nordsydlig riktning med högre tvåvåningsdel i söder som innehåller kontor och omklädningsutrymmen för idrottsplatsens driftpersonal. Den lägre norra delen som innehåller garage för ismaskiner är den först uppförda delen.

Fasaderna är klädda med korrugerad plåt i rött och gult. Sadeltaget är täckt med svartlackerad korrugerad plåt.

Fönstren är moderna enlufts-fönster med glasning 1 + 2. Dörrar är ljusgrålackerade plåtdörrar.

Innerväggarna är klädda med vitmålat skivmaterial. Garagedelens golv är av betong, övriga utrymmen har golv täckta med plastmattor.

Karaktärisering

Byggnaden är med sina fasader av korrugerad plåt i starka färger typisk för 1970-80-talets arkitektur av prefabricerade element.

Värdering

Byggnaden har inget särskilt arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde.

*Fasad mot väster
sedd över bandyplattens is.*

Vy från sydost.

14. Cistern

Byggnadsår: Troligen 1960-tal

Byggnadsbeskrivning

Vattencistern täckt med tak av korrugerat plåt.

Värdering

Cisternen har inget kulturhistoriskt värde.

15. Traktorgarage/Förråd

Byggnadsår: 1996

Byggnadsbeskrivning

Enkelt rektangulärt skjut med pelar- och balkkonstruktion i stål. Fasaderna är klädda med rödlackerad korrugerad plåt, den öppna sidan har plastdraperier, pulpettak täckt med korrugerad plåt. Byggnaden används som förråd och traktorgarage.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde.

16. Omklädnings - skridskor

Byggnadsår: Troligen mellan 1989 och 2008

Byggnadsbeskrivning

Fasader är klädda med stående träpanel målad i ljus gråblå färg. Pulpettak täckt med korrugerat plåt.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde

18. Vinterarena med bandyplaner, skridskobana

Byggnadsår: 1961

Ombyggnadsår: 1985

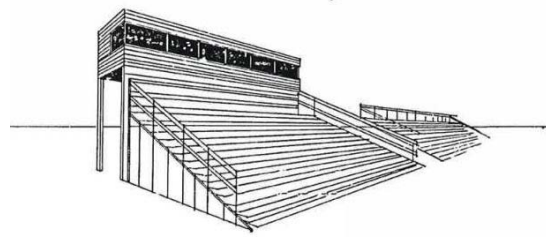
Arkitekt: -

Beskrivning

Två fullstora bandyplaner som omgärdas av ett staket av galvat rundstål med syåltrådsnät.

Värdering

Anläggningen har inte något större kulturhistoriskt värde.

Den första läktarbyggnaden till vinterarenan, byggd 1961, arkitekt Wikforss, senare rivet.

Vy från söder över bandyarenan med den klassiska uppsalasilhuetten i bakgrunden.

Vy över bandyarenan från Sjukhusvägen.

19, 22. Ståplatsläktare på västra sidan av vinter- och sommararenorna

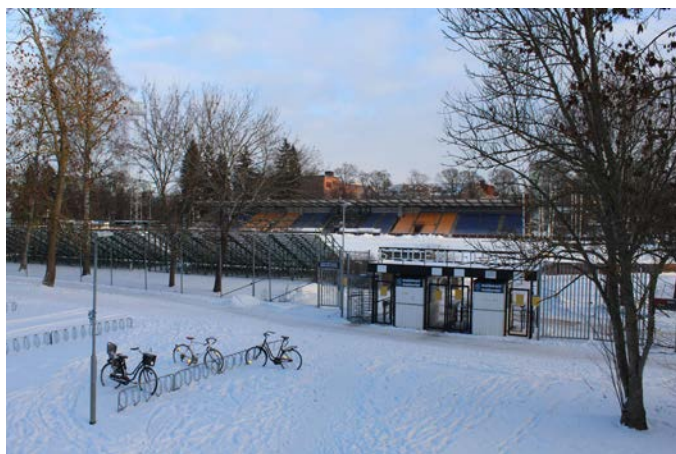
Byggnadsår: 1961-1968

Byggnadsbeskrivning

Öppna ståplatsläktare med fackverkskonstruktion av stål och ståplatsrader av trä.

Värdering

Läktarna har tradition sedan 1960-talet och representerar den enklaste typen av ståplatsläktare som funnits på mängder av idrottsplatser runt om i landet.

Till vänster om entrén från väster finns ståplatsläktarna på sommararenan.

Ståplatsläktaren till sommararenan. Akademiska sjukhuset liksom domkyrkan skymtar i bakgrunden.

Foto över ståplatsläktaren på sommararenan mot bandyarenan i bakgrunden.

24. Hytt

Byggnadsår: Okänt, troligen omkring år 2000.

Byggnadsbeskrivning

Ett litet bås med tak och väggar av slät belagd plåt.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde.

25. Hinderbana (f.d. tennisbanor) i norra delen av idrottsplatsen

Byggnadsår: 2014 (Tidigare låg tennisbanorna på platsen.)

Beskrivning

Hinderbanor av trä med repanordningar mm.

Värdering

Anläggningen har inget kulturhistoriskt värde.

26. Kinnarps-logen

Byggnadsår: Troligen 2000-tal

Byggnadsbeskrivning

Rektangulär barackliknande byggnad placerad i öst-västlig riktning på sommararenans norra del. Fasaderna är klädda med liggande vitmålad träpanel och taket är täckt med plåt. Stora fönster med två glasade dörrar finns på södra fasaden. Framför södra fasaden finns ett trädäck av tryckimpregnerat trä.

Värdering

Byggnaden har inget kulturhistoriskt värde.

27. Materialgård

Byggnadsår: 1978

Beskrivning

I idrottsplatsens nordöstra hörn ligger en inhägnad materialgård. Gården omgärdas av ett träplank och på gårdens östra sida finns en täckt förrådsdel för idrottsplatsens utrustning.

Värdering

Anläggningen har inget kulturhistoriskt värde

27. Den inhägnade materialgård i fonden bakom kiosken (28).

Källor

Tryckta källor

Bergmark, Aron, *Uppsala stads historia. VI:3, Ur Uppsala-idrottens historia*, Uppsala, 1983

Idrottsminnen: Upplands idrottshistoriska förening 1986/1996, Uppsala, 1996

Bergold, Carl Erik, *Uppsala stads historia. VI:9, Uppsala : stadsbyggande 1900-1960*, Uppsala, 1989.

Nolin, Catharina, *Till stadsbornas nytta och förlustande. Den offentliga parken i Sverige under 1800-talet*. Diss. Stockholm 1999.

Paulsson, Gregor, *Svensk stad. Del 1. Liv och stil i Svenska städer under 1800-talet*. Stockholm 1950. Reproduktion tryckt 1972.

Stadsliv i mänsklig skala, Uppsala innerstadsstrategi, samrådshandling. Uppsala 2015.

Uppsala stad C 40 A Riksintresse för kulturmiljövården Fördjupat kunskapsunderlag. Länsstyrelsens meddelandeserie 2014:1, Uppsala 2014.

Internetkällor

Digitalt Museum

<http://digitaltmuseum.se/search?rows=72&query=studenternas%20idrottsplats> (Hämtat 2016-01-27)

Kartan Uppsala

<http://kartan.uppsala.se/cbkort?&profile=allman> (Hämtat: 2016-01-27)

Uppsalaplaneten.se

<http://planetenuppsala.se/evenemang/idrottsevenemang-tavlingar-i- uppsala/124-bandyfinalen-sm-pa-studenternas> (Hämtat 2016-01-27)

Svenska Bandyförbundets hemsida

<http://www.svenskbandy.se/BANDY-INFO/FORBUNDET/Historikochstatistik/Arligautmarkelser/AretsBandy-arena/> (Hämtat 2016-01-27)

<https://www.bibliotekuppsala.se/102186/sv/content-pages/oscar-bladhs-flygfotografier>

Arkiv

Carolina Revidivas Arkiv

U1780b Gymnastikhus och idrottsplats

Folkrörelsearkivet

Uppsala Studenters idrottsförening

A 1:1 (1909)

Fotografiportal

Uppsala stadsbyggnadskontor

Bygglövshandlingar för Kronås 1:14 samt Kronås 2:1. Hämtade 2016-01-13

Uppsala Stadsarkiv

Arkivbildare

Byggnadskommitténs för studenternas idrottsplats protokoll jämte bilagor, 21/12 1935— 23/ 1942

Centrala Byggnadskommittén Uppsala Stad och Kommun arkiv

F I.436-FI.438Projekthandlingar (1968-1974)

F I.789 Projekthandlingar (1984-1988)

Uppsala Landsarkiv

Anders Diös Arkivsamling: SE/ULA/11890/6/6.1/7.9

